

dr. Samec. Vpeljana je bila ta knjižica s podobami v naše šole leta 1873. — zdaj ni ne sledú ne tirú o njej, izginila je, kakor da bi jo bila slana vzela. Tudi „Rastlinstvo“, katero je Matica izdala, je bilo v spodnji gimnaziji uže vpeljano, — a sedaj uže ni več ne duha ne sluha o podučevanju rastlinstva v slovenskem jeziku.

Dokler nimamo po deželnih postavah vpeljanega slovenskega jezika v šolah, so vse naše slovenske šolske knjige le provizoričen aparat. In prav ta provizoričnost naklada Matici dolžnost previdni biti o izdavanju šolskih knjig vzlasti takih, katerih tisk podražijo podobe in katere niso take, da bi jih družbeniki Matici zadovoljno sprejeli.

Mnogokrat je kranjski deželni zbor snoval deželno postavo o tem, katerim šolskim predmetom naj rabi slovenski, katerim nemški jezik, al žalibog, dosihmal zmerom brez vspeha; če je v zboru bila večina ravnopravnosti nasprotna, pokopala je ta večina načrt postave, — če pa je po večini narodne stranke obveljala postava, zavrgla jo je vlada, v teku 20 let le dvakrat narodom pravična: malo časa pod ministerstvom Hohenwartovim in zdaj pod ministerstvom Taaffeovim.

O poštnih hranilnicah.

„Poštne hranilnice — kaj pa je to?“ bo morda prašal marsikateri naših bralcev, ki res o takih hranilnicah še nič ni slišal. Naj mu toraj najprej ob kratkem povemo, kaj so poštne hranilnice.

Kaj je hranilnica sploh, to uže vsak vé, namreč zavod, kjer se denar na varne obresti nalaga. Takih zavodov je po deželah več, a so povsod le na mestu, to je, kdor hoče denar shraniti, ga mora tje poslati ali nesti in ravno tako, če ga hoče ven vzeti, mora sam po nj priti ali poslati.

Poštna hranilnica pa je vse bolj priložna ljudem. To je namreč naprava, da moreš na vsaki pošti, ki je za to pooblaščen, vložiti svoj denar in to celó v tako majhnem znesku, da ga navadna hranilnica ne sprejme. Za vloženi znesek dobiš potrdilni list, za katerega potem dobiš svoj denar z obresti vred lahko pri vsaki pošti nazaj, ne le pri tisti, pri kateri si ga naložil; ravno tako k prej naloženemu denarju lahko na vsaki pošti zopet priložiš in potegneš svoj denar, kedar koli in pri kateri koli taki pošti hočeš, z določenimi obrestmi vred. Ni treba ne dolgih potov, ne posebnih dni, svojo reč opraviš lahko na pošti o njenih navadnih urah.

„To je pa kaj čisto novega“ — bo morda zopet kdo oglasil se.

Ne, prijatelj, stara reč ta pač ni, vendar je uže nekoliko let, kar se je ta naprava po drugih deželah uže vpeljala in se tako dobro obnaša, da jo tudi naša vlada misli prav kmalu vpeljati in se dotični načrti uže v ministerstvu nadrobno pretresajo, da bodo morda še letos podani državni zbornici v razpravo. Sprožena je bila ta zadeva uže v zbornici poslancev in vlada je obljubila predložiti posebno postavo.

Poštne hranilnice so napravili najprej Angleži in to uže leta 1861. Leto prej je bilo tam 638 privatnih hranilnic; ob koncu 1876. leta pa je bilo poleg teh uže 5448 poštnih hranilnic, ki so se jako prikupile posebno manj premožnim stanovom, rokodelcem, obrtnikom, uradnikom itd. Promet je bil ob malih vlogah vendar skoro neizmerno velik.

V Belgiji so poštne hranilnice napravljene od l. 1870. Leta 1876. so se ustanovile tudi na Laškem in Nizozemskem. Francoska je poprijela se jih letos domá in celó v Algirji (Afriki). Še celó Japonci v

Aziji so po izgledu Angležev napravili take zavode. To je dovolj dokaza, kako dobrodejne so take hranilnice posebno za „manjše“ ljudi.

Po teh kratkih zgodovinskih črticah vrnimo se nazaj k namenu poštnih hranilnic. Glavni namen njihov je, spodbujati prebivalce k varčnosti in dajati jim vsaki čas in na vsakem kraji priliko, hraniti svoje pridobljene krajcarje varno pod poroštvom države in nakladati jih na zmerne obresti. Privatnim in deželnim hranilnicam ne bodo hodile v škodo, ker se preveliki zneski ne bodo sprejemali in večji kapitalisti tudi ne bodo marali nakladati denarja na niže obresti, nego jih pri onih dobé. Tako bodo ti ostali pri svojih hranilnicah, kjer morejo više zneske na boljše obresti naložiti, bornejši ljudje bodo pa svoje krajcarje, groše in goldinarje dajali poštnim hranilnicam, kjer bodo ne le dobro hranjeni, marveč tudi primerne obresti nesli. To bo dobrota, kakor smo uže rekli, posebno za manj premožne delavne stanovne, za kmeta, za rokodelca, za uradnika, za delavca — sploh za človeka, ki si ne more vsak dan prihraniti goldinarja, marveč le par krajcarjev, katerih mu tudi ni treba daleč nositi, ampak jih lahko hrani v svojem kraji, na bližnji pošti in jih potem tudi lahko potegne, če gre prav daleč od tam.

Se ve, da bo potem treba tudi pošte, kjer se morejo vlagati in jemati denarji, tako razdeliti po deželi, da bo ljudem vstreženo. To ne bo pretežko, vsaj so nam druge dežele izgled. Kar je do zdaj slišati, mislijo poštne hranilnice osnovati le polagoma, zdaj tu, potem tam, kakor bo kazalo. Vso reč ima v rokah trgovinsko ministerstvo, v čegar področje spada, in to želi si pridržati prosto roko posebno o tem, kako naložiti vloženi denar in koliko dajati obresti od njega. Visoke obresti vsaj skonca ne bodo, morda ne več ko po 3 od sto; vendar je to tudi velika dobrota, če človek more svoj prihranjeni krajcar vsak dan sproti naložiti na obresti in mu ni treba čakati, da spravi veči znesek skup ter ga potem daleč poslati ali nesti mora. Ravno tako ga v nagli sili brž nazaj dobi brez dolgih potov in povsod, kjer je kaka poštna hranilnica. S tem se skoro poravná razloček med obresti, ki bi jih pri kaki drugi hranilnici dobil.

Vse to pač kaže, da Avstrija zopet daleč naprej skoči, ako osnuje poštne hranilnice. Državni zbor bo postavo gotovo nadrobno pretresal in našim razmeram pristojno vredjeno radovoljno sprejel. Slišali smo, da bo prav kmalu prišla na vrsto, in kedar bo, bomo svojim bralcem uže še več povedali o nji.

Naši dopisi.

V Gorici 7. avgusta. — Groza nas je obšla pretekli torek (2. t. m.), ko se je bila kakor blisk raznesla novica o umoru in samomoru na tržaški cesti poleg Velikih Rój, $\frac{3}{4}$ ure od tukaj. Čevljar Anton Faganelj iz Mirna je Franciko Komelovo, katera mu je bila po 2-3 letih ljubezen odpovedala, z velikim nožem na več mestih tako prebodel, da je čez kako četrto ure dušo izdihnila; potem je samega sebe z istim nožem tudi na raznih mestih tako nevarno ranil, da je 2 uri pozneje umrl. Ležala sta oba poleg ceste z nogami skoraj skup, dokler ni došla komisija. Prišla je bila nesrečna deklina z 2 tovarišicama okoli 7. ure zjutraj iz Stračic, kjer je v ondašnji fabriki po noči delala, kar zagleda na omenjenem mestu Faganela, ki jo — povrnivši jej molitvene bukve, katere mu je bila prejšnji čas ona podarila — zdajci zgrabi za vrat in grozovito dejanje izvrši. Uni dve deklini ste zbežali. Ne daleč od strašnega prizora je bil Mirenski gospod župnik, ki se je peljal v mesto. Ko izve, kaj se je

zgodilo, vrne se naglo po sv. olje in pripelje se še za časa k umirajoči K. Morivec je izprva prosil, da naj ga prebodejo, da hitreje umrje, pozneje pa se je skesal, prejel tudi poslednje sv. olje in še v pričo komisije izustil besede: „Moj Bog, kaj sem storil!“ Da ni hotel umorjenka imeti s Faganelom več opraviti, prihajalo je od tod, ker je bil neki čedalje hujsi. Deklinin oče mu je bil dal tiste dni prej 5 gold. kot nekako odškodnino s pogojem, da hčer pusti. Prav za ta denar pa je menda celo noč pred umorom pil in se na-nj pripravljaj! Sodniji je F. sicer sè svojo smrtjo nit prestrigel, ali dejanje njegovo in občno menjenje v nebo vpije: „Tako ni bilo nekdanj na kmetih; kam pridemo z razuzdanostjo, surovostjo, brezbožnostjo, ki je sad tistega semena, ki ga je zasejal nove dôbe liberalizem?!“ — Strašna suša tare našo deželo od gor do morja; od konec junija nismo imeli zdatnega dežja. Prva turšica je uže uničena; činkvantin, ajda, repa, zelenina po večem uže tudi. Karakteristično za nevarnost, ki preti našim kmetom, je to, da bomo imeli jutre v Gorici procesijo za dež, kakoršne nismo imeli od leta 1839. — procesijo „na žegen“, to je, na (staro) pokopališče. Taka procesija je pri nas znamenje skrajne sile, kakor v Ogleji izredna procesija prihodnji terek z nekim staročastitljivim sv. razpelom. Procesijo goriško „na žegen“ leta 1839. imam še živo v spominu. Blagi šolski nadzornik Valentin Stanič nas je pod milim nebom (bil sem jez takrat učenec 3. razreda tedanje normalke) učil peti pesem „Ach, sende Gott... den Regen bald herab!“ Zbirali pa smo se v šoli za procesijo uže ob 4^{1/2} uri zjutraj, česar vtis je pri meni neizbrisljiv. — Politično društvo „Sloga“ bo imelo svoj občni zbor 11. avgusta t. l. v čitalnični dvorani v Gorici. — Državni poslanec dr. Jos. Tonkli vabi svoje volilce, župane, podžupane, duhovne, učitelje, posestnike i. dr. k javnemu zboru dne 24. t. m. ob 11. uri v dvorani čitalnični v Gorici, da opraviči svoje dosedanje delovanje in poizvé želje svojih volilcev. — Tukajšnja vojaščina je imela včeraj in predvčeranjim posebne manevre na Lijaku in ostala zunaj tudi ponoči. V drugi polovici t. m. pa pojde k še večim manevrom na Tominsko. — Dr. Anton Mahnič je zdaj zatrdan profesor tukajšnjega bogoslovskega učilišča.

Prem 6. avgusta. (Suša.) Pomladi bilo je v preobilici mokrega vremena, a kar se je pa poletje pričelo, ta božji dar nas prav redko obiskuje, v mesecu juniju in prvi polovici julija bilo je v tem oziru še dobro; druga polovica julija postajala je pa vedno bolj suha, vročina čedalje večja, sem ter tje združena tudi s severnim pišem, kar se tudi vse dneve v avgustu neprestano ponavlja. Zemlja je same suše uže močno razpokana in zdihuje po dežji; vodnjaki in studenci so do malega vsi suhi; ljudem in živini manjka potrebne vode. Turšica po brežnatih njivah véne, fižol je do malega se posušil, krompir bode prav droban ostal, a še to malo ne bode dosti prida, ker mu za normalno dorast manjka potrebne vlage. Češplje — tukaj skoraj edini vir za kak soldek dobiti — so posebno na južnih, brežinastih legah vse splavele, in se močno osipajo. Res žalosten je pogled! Nasproti pa davki tarejo kmeta neznosno. Meseca julija t. l. došlo je v tukajšnjo faro okolo 30 „oznanil“ za prvi eksekutivni prodaj 24. dne t. m. na zaostalih davkih, čemur bode se ljudem zaradi pomanjkanja denarja skoraj nemogoče izogniti. In koliko ubogih očetov je za živež svojim gladnim družinam uže do sedaj turšico na račun dobre češpljeve letine na upanje jemalo! Pomanjkanje in glad zopet sè svojim strašnim pogledom tukajšnje prebivalstvo osorno straši. Vsak dan smo ta teden prosili milega Boga v sprevodih pohlevnega dežja; a nebo se ne preoblači, al upajmo v

božjo milost, katera uže vé, kaj dela, — saj ima vsega dosti, in lahko stori kedar in kar hoče, ter človeka v največi nadlogi tudi čudežno pogina otme, če si tudi sam pomaga!

Matija Rant.

Iz Knežaka na Notranjskem 2. avgusta. (Klic po pomoči.) Včeraj ob 10. uri vpepelil je strašen požar 38 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji vred — in vse v eni dobri uri! Vode nismo imeli, ljudi ni bilo nič pri domu, ker še kosijo in gozdarijo, in braniti se ni prav nič dalo! Hvala prisrčna gre sosedom Zagorcem in tudi nekaterim Bačanom. Nesreča je grozna, zato se obračam do usmiljenih dobrotnikov za pomoč in sl. vredništvo „Novic“ za nabiranje milodarov in izročitev podpisnemu županstvu. *) Vse se bode z največjo hvaležnostjo sprejelo. Škode je za 50.000 gold. ali pa še več! Do sedaj ubogo, jako ubogo ljudstvo je sedaj popolnem uničeno! Bog se usmili! Pomagajte dobrotniki, Bog sam vam bo plačal! Obupati je ljudem! Zgorela je deloma tudi šola, ki je bila še le konec lanskega leta dodelana! Naj pomaga, kdor more!

Anton Požar, župan.

Novomesto 4. avgusta. V. O. — 1. in 2. dne bilo je Novomesto, kakor navadno vsako leto o porcijunkoli, z Belokranjci prenapolnjeno. Ker smo pa 1. dne t. m. tudi tukaj živinsk sejm imeli, prišlo je iz cele Dolenjske še mnogo družega ljudstva. Med govejo živino bilo je največ tistega malega plemena, kateri se na hrvaški meji, na Hrvatskem in pa na Krasu nahaja; le tu in tam videli smo kako boljše in lepše pleme. V obče smo našli, da še zdaj kmet ne zna ali pa noče živine snaziti in da smo na Dolenjskem do sedaj še prav malo v živinoreji napredovali. Potreba je pač očitna, da bi se ali ljudska šola za kmetijstvo ustanovila, ali naj bi se kmečka mladina vsaj v navadnih ljudskih šolah v najvažnejših kmetijskih strokah podučevala. — Kar se poljskih pridelkov tiče, tožili so nam kmetje, da dandanes nobena reč prave cene nima in da so morali, na primer, mernik pšenice za 2 gold. prodati, če so hoteli nekaj soldov za davek vloviti. Tudi Belokranjci, kateri so nekdanj v takem času jako veliko število čebulnih rešt prodali, pripeljali so letos le malo čebule in še te malenkosti niso spečali. Sploh smo iz vsega sejma razvideli, da kmetijstvo kakor tudi kupčija s kmetijskimi pridelki čedalje bolj hira in da je v resnici uže zadnji čas, da dobimo na Dolenjsko uže davno obljubljeno železnico, ki bi oživila promet tukajšnji.

Iz Komende 3. avg. — Dovoli, predragi bralec, da ti tudi jaz iz naš-ga kraja par vrstic pišem. — Letos se ni dolgo časa spolnoval pregovor, ki pravi: „ako na sv. Medarda dan dežuje, potem skoz 40 dni zaporedoma dež gre“. Seno smo sušili v lepih solnčnih dnevih; žita našli smo toliko, da ga nismo mogli spraviti v kozolce in je marsikdo moral poleg kozolca napraviti skladalnico snopov. Ajda je uže tudi lepo rastla, in nam obilo zrnja obetala, al — kjer sreča, je tudi nesreča blizu. Včeraj popoldne pripodili so se gosti oblaki nad naš kraj, ki nič dobrega niso oznanovali. Med gromom in vrišem vsuje se toča debela kot češnje. Največ trpela je uboga ajda, katera je skoraj do čistega razbita. Nič bolje se tudi prosu ni godilo. Poleg toče bil je tudi hud veter, ki je podrl veliko kozolcev. Na Križu je celó z grajskih skednjev streho vrglo. Škode naredila je toča z vetrom res veliko. — Danes imajo učitelji kamniškega okraja v Mengišu svojo letno konferenco.

Komenčan.

Iz Kranja 8. avg. — Dne 2. t. m. okoli 2. ure dopoldne imeli smo tudi v Kranji „ogenj“. Gorela je v

*) „Novice“ bodo to prav rade storile; naj bi milodari tudi obilo dotekali!

farovži neka šupa, kjer so laški zidarji si polento kuhali. Zarad silnega viharja bila je nevarnost posebno za spodnji del mesta velika. Požarna naša bramba, ki je takoj na pomoč prihitela, obvarovala nas je zopet še večje nesreče, za kar jej v resnici gre vsa čast in hvala. Povdarjamo pa to še posebno zato, ker dopisnik v „Laibacherici“ od 6. t. m. požarne brambe ne z besedico ne omeni. Ali so ga oči motile, da je videl le žandarje, ali pa jo je nalašč ignoriral? „Man merkt die Absicht....“ Požarna bramba je v velike hvale vrednih domačih rokah, in je li zato za nič?! Kedaj vendar pride vredništvo vse „Laibacherice“ v druge roke, da tudi krajne notice ne bodo na čelu nosile pečata enostranskega nemčurstva!

Iz Bohinjske Bistrice 7. avg. — 6. dan t. m. je bil dan grozne nesreče naši fari, ki na veke zapisana ostane v zgodovini njeni. Namesti stare, veliko premajhne cerkve smo imeli dobiti novo, prostorno, ki po dovršenem večletnem zidanju bi se bila blagoslovila še ta mesec, — a zdaj je zvonik razvalina, ki se je podrl 6. dne t. m. zjutraj pred 9. uro, in na cerkev padel ter deloma njen strop prodril, pa več ljudi ubil. 6 delavcev, ki so na turnu delali, je v cerkev padlo in ondi zasutih bilo, 2 pa je ven vrglo. Po nesrečni naključbi je gosp. kaplan Jerala isti čas cerkev od znotraj ogledaval in pri tej priči ga je sila zidovja tako zasula, da ga še danes niso mogli izkopati. Koliko je mahoma mrtvih bilo, koliko pa na smrt ranjenih, ni še danes gotovo. Posebna milost božja je varovala gosp. župnika Mesarja, da je par stopinj oddaljen stal od smrtonosnega mesta. *) Nesreča grozna, — škoda pa velika, kajti večletna skrb in trud neutrudljivega gosp. župnika leži zdaj v razvalini, ki se bo komaj poravnala s kakimi 30.000 gold. Vzrok tej nesreči se pripisuje preslabemu podnožju zvonikovemu in pa potresu, katerega so zvečer pred to nesrečo čutili neki tudi v Radoljici in v okolici. Deželni predsednik je takoj iz Ljubljane poslal vladnega svetnika grofa Chorinskega in pa zdravnika dr. Zupanca na mesto nesreče, prišlo je pa tudi iz Bleda in Radoljice več zdravnikov. Komisija zdaj preiskuje, od kodi ta nesreča in kdo je je kriv.

Cerklje. (Prošnja.) Trikrat uže nas je letoshuda nesreča zadela. V dan sv. Jožefa je pogorelo na Spodnjem Brniku sedmim posestnikom vse poslopje; velikonočni ponedeljek je razen dveh številčk pogorela vsa vas Polica in včeraj v dan sv. Jakoba je v Cerkljah pogorelo 38 hiš z drugimi poslopji. Veči del so zadeti bajtarji, katerim ni ostalo družega nego lačna družina. Prvi dve nesreči smo zmagovali in nesrečnim sami pomagali, al o tretji največi nesreči smo primorani klicati dobrotnike na pomoč. Vsak dar bode s hvaležnostjo sprejet, in vsakemu darilcu kličemo uže naprej: Bog povrni stoterno!

Andrej Vavken, župan. Anton Golobič, župnik.

Vredništvo „Novic“ je pripravljeno prejemati darove ter jih pošiljati omenjenima gospodoma.

Iz Vinice na Dolenjskem. — Pri volitvi občinskega starašinstva 21. dne u. m. bili so izvoljeni: za župana Peter Malič iz Vinice, — za svetovalce pa Josip Malič iz Vinice, Peter Balkovec iz Preloke, Jurij Špehar iz Belčjega Vrha in Miha Žalec iz Nove Lipe.

Iz Dobrove. 7. avgusta imeli smo slovesno novo mašo, katero je pel Kocjanov gospod s Kozarij Fr. Dolinar. Cerkev je bila lepo okinčana, ljudstva pa, da se je vse trlo in se soparica stekala od cerkvenih sten. Pri kosilu je bilo v farovžu pri 2 omizjih nad 100 raznovrstnih

*) Gospod prof. Marn, ki uže več dni na počitnicah biva v farovžu, piše „Slovencu“, da je isti čas k sreči v lo-pici na vrtu bil.

gostov. Nazdravila je novomašniku prva v lepi obširni deklamaciji Bobenčkova deklica v občno pohvalo; potem vodiški župnik g. F. Kajdiž, tretji dr. Poklukar, kateri je novomašniku posebno priporočal kmečki stan, dodal pa še naznanilo žalostinke z Bohinjske Bistrice — prošnjo, da se hudo zadetim Bistričanom od zbrane družbe naznani živo milovanje in v znamenje srčnega sočutja zloži nekaj podpore; v malo minutah nabranih je bilo 37 gold. (ena sama dobra roka darovala je 4 tolarje) in v pondeljek se je odposlalo pismo in darilo do g. župnika Mesarja. — Upamo, da vsa domovina naša in vnanji dobrotniki hitro in z obilnimi darovi na pomoč prihité tako sila hudo prizadetim rojakom Bohinjskim.

Iz spodaje Šiške 8. avg. — Naša čitalnica priredi prihodnjo nedeljo 14. avgusta veselico pri g. Matijanu v zgornji Šiški „pri kamnitni mizi“. Program obsegal bo razun petja, berila in deklamacije tudi tombolo.

Iz Ljubljane. — „Laib. Zeitg.“ nas je v soboto iznenadila z novico, da je deželni zbor kranjski sklican na 24. dan prihodnjega meseca septembra. To novico moramo smatrati za rešitev prošnje narodnih poslancev od 18. avgusta leta 1879. za razpust nepostavno voljenega deželnega zbora, in pa za odgovor sl. ministerstva na izjavo, s katero so narodni poslanci stopili v lanski deželni zbor, rekši, „da so prišli le iz patriotičnih, v izjavi razloženih ozirov še v ta zbor, ki se gledé na ogromne nepostavnosti, katere so se pri volitvah godile, in z ozirom na kranjski narodni zastop v državnem zboru nikakor ne more imenovati pravi zastop naše domovine“. Koliko je ustavoverni stranki nasprotni sedanji vladi in ravnopravnosti naroda slovenskega, mar za mirno spravo narodov, kazale so zopet in zopet obravnave lanskega zbora, zapisane v stenografičnih zapisnikih, katere preočitno pričajo, da s to ustavoversko zborovo večino ni moči nič tega doseči, česar zahtevajo bistveni interesi naše dežele. Po vsej pravici je tedaj dotične kroge osupnila novica, da deželni zbor kranjski ni razpuščen. Vlada sedanja pod vodstvom grofa Taaffe-a se v državnem zboru opira na večino, ki jo veže princip avtonomije, in po takem na veliko avtonomistično stranko, za katero stoji večina narodov avstrijskih. Cela ta avtonomistična stranka, kakor posamezni njeni oddelki imajo pač pravico, od vlade pričakovati, da deželnim zborom svojo posebno skrb naklanja in jih zbudi v novo, deželam koristno življenje. Vsaj so deželni zbori personifikacija onega principa, katerega representant je sedanja vlada in večina državnega zbora, ki pa se, žalibog, v sedanjih zborih ne more tako razvijati, kakor deželna korist zahteva. Ker to še posebno veljá o kranjskem deželnem zboru, zato grof Taaffe narodnim našim poslancem nikakor ne more za zeló vzeti, da ostanejo na istem stališči, ki so ga v predlanski peticiji in lanski izjavi sl. ministerstvu izrazili. — Kdo se imenuje za deželnega glavarja, utegne narodne poslance le v tem slučaju zanimati, ko bi národní poslanci imeli večino v zboru.

— (Likvidacijski odbor banke „Slovenije“) je svoje delo toliko končal, da je vse dolgove pošteno poplačal, in da bo v kratkem vse računске knjige po kupčijskimi postavi c. kr. ljubljanski deželni sodnji izročil. Daljega doplačevanja se tedaj nikakor ni bati, marveč se sme pričakovati, da se delničarjem nekoliko vplačanega plačila povrne.

— Pogorelcem v Cerkljah je deželni zbor dovolil 500 gold. podpore.

— (Abendrothovi vozniki) vendar le dobé del svojega zaslužka. Državni poslanec gosp. Obreza v „Narodu“ naznanja, da je z Abendrothovim naslednikom, bankirjem Rusom, 17. julija sklenil pogodbo, pri kateri

se je Ruso zavezal, voznikom na Kranjskem plačati 20.000 gold. Denarji bodo kmalu došli in g. Obreza jih misli razdeliti tako-le: Sostavi se odsek 3 zaupnih mož, ki bodo po zapisnih knjigah Abendrothovih in po knjižicah voznikov sestavili, koliko ima vsak voznik tirjati, in po primeri te tirjatve se bode poslani denar potem razdelil.

— (*Narodna svečanost v Logatci*), katero so preteklo nedeljo popoldne napravili notranjski rodoljubi v spomin prvega občnega praznika slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda v prid Jurčičevi ustanovi, se je sijajno izvršila. Nad 3000 vdeležnikov svečanosti, prijazni sprejem gostov po odborovem načelniku g. Gruntarji, tehtni slavnostni govor g. Resmana, lepo petje, prijetna idrijska godba — je s kratko besedo obris velikanske veselice, katero je le, ko se je tombola začela, zbegala ploha, zapodivši goste v krčme in pod kozolce. Koliko čistega dohodka je tombola donesla ustanovi Jurčičevi, ni še znano.

— (*Javna zahvala.*) Podpisani odbor izreka v imenu vsega društva svojo najiskrenejšo zahvalo slavnemu odboru narodne svečanosti v Dolenjem Logatci, katera se je sijajno izvršila dne 7. t. m., sosebno pa vrlim Dol. Logaškimi Slovenkam za nepričakovano ljubeznjivi sprejem ter krasni laborov venec s trakom, katerega pripeti so nam blagovolile omenjene krasotice v vedni spomin na našo zastavo in nas vse obilo obdarile s šopki. — Navdušenih src podali smo se med Vas, dragi, mili nam notranjski Slovenci, vrle nam Slovenke, radostnim srcem sledili smo Vašemu preprijaznemu vabilu, in danes nam srce polno radosti kipi, ako se spominjamo kratkega, a prelepega časa našega bivanja ter razveseljevanja med Vami. Bodite preverjeni, da i mi čutimo z Vami, da i mi smo z Vami enih misli. — Narodna svečanost v Dolenjem Logatci pa nam vsem ostane v najlepšem spominu in zapisati hočemo jo z zlatimi črkami v kroniko našega društva. — Navdušeni z enim glasom kličemo Vam tedaj: Živeli notranjski Slovenci, stebri naroda našega, živele ondašnje Slovenke! Živijo narod!

V Ljubljani dne 9. avgusta 1881.

Odbor „Sokola“.

— (*V orgljarski šoli*) je bila 28. dne julija konecletna preskušinja. Učencev je bilo pri skušnji 14, ki so se skoz leto učili v treh oddelkih. Izpraševal jih je najprej čast. gosp. J. Gnjezda iz liturgije in nekoliko iz zgodovine cerkvene glasbe, potem gosp. vodja A. Förster iz glasbene teorije, na to so vsak nekoliko igrali na orgljah, potem so pod vodstvom čast. o. Angelika nekateri posamesni in slednjič vsi skupaj nekoliko koralno peli. K sklepu je bila še poskušnja na glasoviru v gimnazijskem poslopju. Kakor čisto izučena sta dva zapustila šolo za to leto.

— Gosp. profesorja dr. Valento in njegovo rodovino je zadela britka izguba, da mu je po mučnem tifusu smrt vzela starejšega sina Edmunda, učenca v 5. realki. Jutri popoldne ob 6. uri je pogreb.

— Od sl. poštnega urada ljubljanskega smo prejeli sledeči dopis:

„Slavno uredništvo „Novic“! Št. 31. Vašega cenjenega lista prinaša pod naslovom „Ljubljanski poštarji pa slovenski jezik“ dopis, v katerem se, razun krive obdolžitve, da se je neko pismo namesto v Col pri Vipavi, poslalo iz Ljubljane v Cöln pri Renu, nahaja še več družih pomot.

Z ozirom na §. 19. tiskovnih postav Vas tedaj uljudno prosimo, da izvolite objaviti naslednji popravek:

Kakor priča zavitek, se poslatev pod navkrižnim zavitkom (a ne pismo) ni dala na pošto 3., ampak 20.

julija, in je dospela 27., ne pa 25. julija nazaj v Ljubljano. Dalje se ta poslatev ni iz Ljubljane odpravila v Cöln, ampak na vozečo se pošto (ambulanco) Dunaj-Trst, ker tukajšnji urad nima niti s Cölnom, niti s Colom nobene neposredne izročitve pisemsko-poštne reči. Napačne odprave ni tedaj nikakor zakrivila ljubljanska pošta, ampak pošta ambulanca med Dunaj-Trstom, s katero se vozijo dunajski uradniki. V izgovor naj jim veljá to, da ti niso zmožni slovenskega jezika, in da je na zavitku beseda „v Colu“ tako nerazločljivo pisana, da bi jo na prvi pogled vsak čital za Cöln, kajti predlog „v“ je tako postavljen nad „o“, da se vidi kakor „ö“, in čerka „u“ je enaka „n“.

C. k. poštni urad v Ljubljani 6. avgusta 1881.

Pressl, c. k. poštni nadoskerbnik.“

Spolnivši željo sl. ljubljanskega poštnega urada, da objavljamo njegov „popravek“, izrekamo dvombo, da je ta „popravek“ poročilo „Novic“ kaj popravil. Stvar je ostala, kakor se poročilo glasi, kajti Giontinijeva bukvarnica je pod adresno „gosp. Anton Furlan v Colu pri Vipavi“ tukajšnji ljubljanski pošti (ne pa neznanu jej ambulanci) izročila podobo svetlega cesarjeviča Rudolfa; tukajšnji poštni uradnik je tedaj kriv pomote, da je ambulanca vzela paket v Cöln am Rhein namesti v Col pri Vipavi. Na datumu, ki je po večdnevem romanju po svetu zeló zamazan, ni prav nič ležeče.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Deželni zbori so sklicani tako-le: dalmatinski 22., isterski in goriški 23., tirolski 27. avgusta, gališki in štajarski 14. septembra, česki, gornje- in dolnje-avstrijski, solnograški, koroški, kranjski, bukovinski, moravski, šlezijijski, predarelski in tržaški pa 24. septembra.

— Presvitlega cesarja na njegovem potovanju povsod navduseno sprejemajo.

— Nenadna smrt grofa Jeronima Mansfelda, nekdanjega ministra kmetijstva, je ustavoversko stranko zeló potrla, kajti v njem so videli in si želeli uže prihodnjega predsednika dunajskega ministerstva.

Hrvatsko. Iz Zagreba. — Volitve za starešinstvo glavnega mesta Hrvatske so končane. Zmagala je skoro z vsemi kadidati opozicijska, to je neodvisna narodna stranka. Boj je bil hud in težaven, zmaga pa tudi sijajna; volilci zagrebški so pokazali, da se niso še odvadili, neodvisno in samovestno voliti. — Zadnji čas ga ni skoro dneva, da ne bi bil kak članek „Obzora“ zaplenjen. Toraj se je tudi hrvatska cenzura od prešnje po drugih slovanskih deželah zdaj naučila, kako ravnati z nevšečnimi časniki.

Rusija. — Grof Ignatiev je dovolil, da se papeževo pismo bere po vseh cerkvah na Ruskem v dotičnih deželnih jezikih; to je čez 17 let prvo dovoljenje, da se papeževo pismo (enciklika) sme brati v Rusiji in posebno na Poljskem.

— (*Telegram „Novicam“ iz Kaluge 9. t. m.*) Zavaljo razžaljenja bolgarskega kneza in ruskega brodovja je časnik „Golos“ na šest mesecev v prepoved dejan.

Milodari za pogorelce v Dobračevi, Cerkljah in Knežaku:

Gospod Franjo Souvan 15 gold.

„ dr. Jan. Bleiweis 10 gold.

„ Luka Robič 5 gold.

Tiskarna Blaznikova 10 gold.